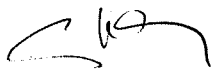

ELŐTERJESZTÉS
A KULTURÁLIS ÉS OKTATÁSI BIZOTTSÁG
(mint Települési Értéktár Bizottság)
2017. FEBRUÁRI ÜLÉSÉRE

CÍM: ELŐTERJESZTÉS TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁRBA ÉRKEZETT JAVASLAT ELBÍRÁLÁSÁRÓL

Ügyiratszám:	58818-1/2017.	2017. február 10.
Előterjesztő iroda:	Humánszolgálati Osztály	2017. február 10.
Előterjesztő:	Dr. Simon István alpolgármester	2017. február 10.
Törvényességi véleményezésre bemutatva:	2017. február 10.	2017. február 10.
A bizottsági ülésre meghívottak:		2017. február 10.

Tisztelt Kulturális és Oktatási Bizottság! Tisztelt Települési Értéktár Bizottság!

Sopron városában 2014-ben megalakult a Települési Értéktár Bizottság. A Bizottság tagjait települési értéktári bizottsági tagi minőségükben a Kulturális és Oktatási Bizottság tagjai alkotják.

A Bizottság a munkájába külső szakértőket, intézményi vezetőket, különösen múzeumi, közművelődési szakembereket, intézményvezetőket vonhat be.

A Bizottság feladat- és hatáskörét a magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény és a magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet tartalmazza.

A tagok tevékenységüket társadalmi megbízatásként, díjazás nélkül végzik.

A Bizottság feladata többek között:

- a települési értékek megőrzéséről és szélesebb körben történő megismertetéséről való gondoskodás (pl. évente gyűjtemény közzététele a helyi sajtó vagy az önkormányzati honlap útján)
- a helyi települési értékek körének meghatározása, szükség szerint módosítása, a Települési Helyi Értékek Gyűjteményének összeállítása
- Hungarikumok Gyűjteményébe való felvételre való javaslatlattétel

Települési érték épített érték, szellemi örökség, gasztronómiai különlegesség éppúgy lehet, mint egy helyi közösség vagy művészeti csoport, mely az adott önkormányzat területén található.

2017-ben újabb javaslat érkezett, melyet dr. Mollay Erszébet nyújtott be a Települési Értéktárba történő felvételre, a hivatkozott Kormányrendeletben meghatározott formában, rövid leírással, indoklással, mely az elemző rész mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy az alábbi határozati javaslatot fogadja el. A Bizottság a döntéseit az SZMSZ 54. § (1) bekezdése szerint *nyílt szavazással* hozza meg. Az SZMSZ 53. § (1) bekezdés alapján a határozatok elfogadásához *egyszerű többség* szükséges.

Határozati javaslat:

A Kulturális és Oktatási Bizottság a „Szent Mihály temető két régi síremléke” helyi értéktárba történő felvételét

1. támogatja
2. nem támogatja

Felelős: Sass László, a Kulturális és Oktatási Bizottság elnöke

Határidő: azonnal

Sopron, 2017. február

Dr. Simon István
alpolgármester

Melléklet: 1 db javaslat

2017 JAN 19. E-289/1/KD0

M. Szabó

SOPRON MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA	
Érkezett: 2017 JAN 31.	Előadó: M. Szabó
Szám: 58818-1/2017.	Melléklet:

Javaslat a nemzeti értéktárba való felvételre

Készítette:

Dr. Mollay Erzsébet

Dr. Mollay Erzsébet

Sopron, 2017. január

JA

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Dr. Mollay Erzsébet

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Dr. Mollay Erzsébet**

Levelezési cím: **1118 Budapest, Köbölkút u. 11. I. em. 3.**

Telefonszám: 1- 3864551; +36-30-5224981

E-mail cím: **mollay1@t-online.hu**

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

Két régi síremlék

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Soproni Új Szent Mihály temető II. csoport 12. sor 144.sz. sírhely

Soproni Régi Szent Mihály temető IX. csoport 6. sor 6-7.sz. sírhely

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegységi megyei külhoni
magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Új Szent Mihály temető II. csoport 12. sor 144.sz. sírhely

A sírkő felső, német nyelvű részének felirata szerint itt nyugszanak Johann Höller (1842–1909) és felesége Susanna Höller geb. Amtmann (1850–1913). Johann Höller neve alatt olvasható egy tipikus soproni társadalmi rétegnek, a szőlőművelő poncichtereknek

egyedi megnevezése, „Wirtschaftsbürger”, azaz gazdapolgár. Feleségéről annyi tudható, hogy evangélikus vallású ugyancsak szőlőművelő családból származik, a 11 megszületett gyermek közül 7 élte meg a felnőttkort, és egy lány kivételével ők is soproni szőlőművelők lettek.

A sírkő magyar nyelvű, alsó részének felirata szerint itt nyugszik még a Höller házaspár 2 lánya, Mária és Teréz, akik magas korukig ugyancsak szőlőműveléssel foglalkoztak. Terézia férjének, Mollay Károlynak csak a nevét írták ide fel, mert ő az I. világháború legelső napjaiban eltűnt a galíciai hadszíntéren a soproni m. kir. 18. honvéd gyalogezred katonájaként, 1923-ban jegyezték be a halotti anyakönyvbe hősi halottként. Mollay Károly és Höller Terézia idősebbik fia dr Mollay János (1911–1989) 1956-tól 1975-ig a soproni egyetem gazdasági igazgatója; a fiatalabb fiú, dr. Mollay Károly (1913–1997) helytörténeti munkássága okán Sopron város díszpolgára.

A sírkő talpazata szabálytalan alakú gömbölyded kövekből rakva, esztétikus kinézetű.

A sírhely 2032-ig meg van váltva, és jó állapotban van. A megdőlni készülő sírkövet e javaslat kezdeményezője néhány éve rendbe hozatta.

Soproni Régi Szent Mihály temető IX. csoport 6. sor 6-7.sz. sírhely

A sírkő kitűnik látható régiségével és művészi formájával.

Dávid Ferenc művészettörténész szakmai leírása a sírkőről:

„Egyszerű neogotikus stílusú epitáfium, amelyet lajtamészkőből faragtak.

Hasábtalazat fölött álló téglalapmezejét fent háromszög-forma párkány zárja le, amely apró konzolok sorára támaszkodik. Ennek a sarkain egy-egy leveles akrotérion, az ormán kisméretű talpazaton zömök kereszt áll, Krisztus-testtel.

Az epitáfium mezejének nagy részét félkörívvel zárt vakmérmű tölti ki, háromosztatú ívpárra támaszkodó négykaréjjal. A felirat két soros, nagy antikva betűkkel írták.

A sírkő 1850 -1890 között készült, a mai felirat a 20. században."

Itt nyugszik egy másik jellemző régi soproni társadalmi réteg, egy csizmadia-dinasztia utolsó generációja: Mollay János (1849–1931) és Marton Katalin (1854–1890), – a hősi halált halt Mollay Károly szülei –, valamint 3 lányuk, köztük Mollay Matild (1888–19958), aki az egykori papréti óvoda vezető óvónője volt.

A sírhely 2032-ig meg van váltva, és jó állapotban van, a megdőlni készülő sírkövet e javaslat kezdeményezője néhány éve rendbe hozatta.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Mindkét síremlék 100 évnél régebbi, jó állapotban lévő, kitűnik régiségével és esztétikus formájával.

A Régi Temetőben lévő sírkő művészi kvalitásait egyértelműen értékeli Dávid Ferenc művészettörténész fenti szakmai leírása.

Az Új Temetőben levő síremlék német nyelvű, gót betűvel írt felirata eredeti. A „Wirtschaftsbürger” – magyarul „gazdapolgár” – felirat Sopron jellegzetes, a város gazdaságában és társadalmában fontos szerepet játszó réteg, a német ajkú szőlőművelők egyedi, csak Sopronra jellemző megnevezése. Ez egy különleges, mezőgazdasági termeléssel foglalkozó, de városban élő és így polgárosult réteg, amelynek tagjai büszkék

voltak erre a megnevezésre. A temetőben más sírokon e javaslat kezdeményezője nem találkozott a „Wirtschaftsbürger” felirattal. A síremlék így történeti értékű a közösségi hovatartozás-tudat szempontjából, egyben egy életmód, egy etnikum emléke..

A sírkő alsó részének felirata természetesen későbbi, 20. század végi. Viszont egyúttal egy I. világháborús hősi halott emlékhelye is.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Helytörténeti szakirodalom:

1. Krisch András: A soproni szőlőtermelők a 19. század utolsó évtizedeiben. In: Soproni Szemle 58 (2004), 142-157.
2. Mühl Nándor: A soproni szőlészet története. Sopron, 1964.
3. Hegedűs Elemér: Soproni születésű hősi halott tisztek Galíciában. In: Soproni Szemle 70 (2016), 102-115.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

E javaslat kezdeményezőjének saját készítésű fényképei

Új Szent Mihály temető II. csoport 12. sor 144.sz. sírhely

Soproni Régi Szent Mihály temető IX. csoport 6. sor 6-7.sz. sírhely

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

E javaslat kezdeményezője a mellékelt, saját készítésű fényképek felhasználásához hozzájárul.

Budapest, 2017. január 7.

Dr. Mollay Erzsébet
Dr. Mollay Erzsébet

nyug. egyetemi docens

RE